

Виходить у Львові
щодня (крім неділей і
гр. ват. свят) о 5-ій
годині по полудні.

РЕДАКЦІЯ і
Адміністрація: улица
Чарнецького ч. 10.

ПИСЬМА приймають
ся лиш франковані.

РУКОПИСИ
звертають ся лиш на
окреме жаданє і за вло-
женєм оплати почт.

РЕКЛЯМАЦІЇ
незапечатані візьмі від
оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в бюрі дневників ка-
саж Гавсмана 9 і в ц.к.
Староствах на про-
вінці:

на цілий рік К 4-80
на пів року К 2-40
на чверть року К 1-20
місячно . . . К—40
Поодинокє число 2 с.

З почтовою пе-
ресилкою:

на цілий рік К 10-80
на пів року К 5-40
на чверть р. К 2-70
місячно . . . К —90
Поодинокє число 6 с.

Вісти політичні.

До ситуації. — Угорські справи. — З босань-
ського союму.

Про вислід послідної аудієнції бар. Бі-
нерта у Цісаря подає „Neue fr. Presse“ такі
вісти:

„Краві сойми мають бути скликані під
кінець вересня. В половині серпня або трохи
пізнійше буде бар. Бінерт прийнятий на другій
аудієнції і тоді буде порішений термін скли-
каня делегацій, що припадає правдоподібно
в остатніх днях жовтня або з початком падо-
листа.

Була мова і о інших актуальних пита-
нях політики, о італіанській університетській
справі, о водних каналах, о фінансових плянах
правительства. Справи руского університету
на аудієнції не тикано, або, коли тикано, то
нічого про те не подано до публичної відомо-
сти. Видко, що справа за мало актуальна.

Шеф кабінету відніє вражінє, що корона
дарить правительство як досє так і на будуче
своїм найповнійшим довірєм“.

В справі національно-політичних предло-
жень правительства порішили видати спільну
заяву обі чеські консервативні партії. Соймовий
клуб „вірних конституцій власителів великих
посілости“ зібрав ся в сій справі на нараду
ще 11 с. м., а в середу 20 с. м. має радити
клуб „консервативів великої посілости“. Ве-
ликих виглядів акція дідичів не має. Пере-
важає погляд, що акцію консервативів має
попередити проба порозуміння між послами обох
(чеських і німецьких) національних партій. Аж
коли проба удасть ся і чеський сойм зможе
жити, дідичі займуть становище до предложень
правительства в комієті. Тому посередництво
великої посілости почне ся в данім разі аж по
відкриттю чеського сойму.

В продовженю адресової дебати в угор-
скім соймі виголосив довшу бесіду одинокий
християнсько-суспільний посол, пралат Гісвайн,
виступаючи против правительственного начерку.
Рішучими словами зганяв він змаганя прави-
тельственного сторонництва в цілі подвигнення
лібералізму, бо є се нічо инше, лише понево-
ленє економічно слабшої сильнійшою стороною.
Що до питання про виборчу реформу, то бесід-
ник виступив рішучо за загальним, рівним і
тайним виборчим правом. Великого признаня

зі сторони прихильників виборчої реформи
дістав безпартійний бар. Банфі, який у влас-
нім імені предложив адресовий начерк, в яким
домагає ся заведеня загального виборчого права
на як найширших основах і підніє яко най-
пильнійшу задачу угорского парламєнту ціл-
ковите виділенє всіх правно-державних і вой-
скових питань. Рівночасно домагає ся він пе-
реведеня суспільно-земельної реформи, роздачі
тих лятіфундів, через які більше як мільон
родин не може найти виживи на власній
землі.

Румунський посол до угорского сойму,
предсідатель сторонництва народностей, др.
Мігалі, зобразив в розмові з одним з будапє-
штєнських дописувателів Reichspost у вірнім
світлі становище Румунів в угорскім соймі
з огляду на зовсім невірне зображенє его в N.
fr. Presse. Задачу політичної активності ру-
мунского народного сторонництва, проголо-
шеної в 1905 р. з огляду на те, що при звіс-
ній тенденції Мадирів до сотвореня одноціл-
ної угорської держави, румунська політична
програма не могла числити на здійсненє, було
бажанє про помочи виборчої боротьби і посоль-
ських звітів, тісною злукою проводирів з народ-
ними масами, сотворити для населеня політич-

34)

В найбільшій місті на світі

або

Льондон, его займавості і житє в нїм.

(Після дра Швама, дра Отта, Шарпта і др.
зладив К. В.)

(Дальше).

Тут би ще згадати про деякі образи і
фрески, якими украшений англійський парла-
мент. В палаті громадян або послів нема нія-
ких образів, за то в палаті лордів суть три
фрески (малюнкє на стїні), котрі мають пред-
ставляти англійську культурну роботу: один
з них представляє хрещенє короля Етельберта
(в 597), отже культурну силу християнства;
на другім видко, як Едвард III. наділяє орде-
ром підвязки свого сина і наслідника престола,
кн. Едварда, званого „чорним князем“, від зброї,
яку носив на собі — і ся сцена представляє
лицарство; а наконець третій образ показує,
що право вєше навіть понад королями. На сїм
образі видко, як судия арештує кн. Генриха,
пізнійшого короля Генриха V. за то, що він,
вступаючись за своїми товаришами, котрих
судия хотів покарати, обидив судию, за що
той велів его арештувати. В нижках межі вік-
нам знаходять ся образи 18 баронів, котрі
змусли короля Івана, званого безземельним,

надати їм всїлякі свободи і так покладали основи
до парламенту.

На коритарях палати лордів і палати
послів знаходять ся цілий ряд малюнків на
стїнах (фресків), котрі нагадують важні істо-
ричні події і роблять на видцях глибоке вра-
жінє. Так видко тут передовсім події з часів
короля Кароля I.

В днях 3 і 4 сїчня 1642 (а поправді 1641
року, бо рік тоді зачинав ся ще 24-го марта),
стало ся щось нечуваного. Дня 3 сїчня явив
ся королівський посланник і зажадав, щоби
палата послів видала королеви пятьох своїх
членів: Гемдена, Піма, Голліса, Строда і Гез-
леріджа. Розуміє ся, що палата не видала.
Отже то одна сцена з посланником короля.

На другий день, 4-го сїчня, явив ся сам
король в парламенті в супроводі озброєних
людей, пішов зі своєю гвардією сходами на
гору, а велівши своїй дружині заждати в сїнях,
зайшов сам з капелюхом в руці до палати
послів і сїв собі там на сїдици спікера. Розу-
міє ся, що тих пятьох послів, за котрими
король прийшов, не було в сали, а коли він
зачав про них довідувати ся, відповів єму
спікер Ленталь з цілою пошаною, що він лиш
за призволенєм парламенту може говорити,
отже король вернув з нічим.

Тепер слїдують дальші малюнкє. Король
застромив був дня 23 серпня 1642 в Потінгем
свою хоругву; то було на горбику перед містом,
куди він приїхав був з 800 їздцями. Хоругву
на горбі не хотїла стояти і єї вивїшено на
вежи замку. На нїй були виписані слова:

„Відайте цісарєви що цісарского“. То було
виповідженє війни громадянам: від того почала
ся межиусобиця, котра мала закінчити ся
смертю короля.

А тепер приходить сцена з перевезенєм
тіла короля. То було 6 лютого 1649 р. Сумний
похід привіз тіло короля з Вайтгаль, де его дня
30 сїчня страчено, до Вінзора. Короля дер-
жали замкненого в палаті в Вайтгаль а коли
его мали стратити, зробили з вікна, під котрим
був шафот уставлений, двері і туди его виве-
ли. Король, котрого вів на смерть єпископ
Льондону, змовив коротку молитву і поклав
голову на ковбан а замаскований кат відрубав
єї за одним замахом: другий кат підняв єї і
показав народови кажучи: „То голова зрад-
ника!“ В тиждень опісля привезли тіло коро-
ля возом, котрий тягнуло шість коней а за
котрим їхали чотири вози зі старими слугами
короля, до Вінзора, де его дня 8 лютого похо-
вали в каплиці св. Юра. Сцена, яку пред-
ставляє сєй образ, єсть вельми трогаюча.

Єсть тут ще багато всїляких образів, але
годї їх всїх описувати; про один однак муси-
мо ще згадати, бо він показує наглядно, яки-
ми дорогами ішла англійська культура і серед
яких борб розвивав ся англійський парламент:
вершком тих борб були убийства; парламент
убивав королів, котрі ставали єму на перешко-
ді а королї убивали парламентаристів, не роз-
бираючи богато, чи они що завинили чи ні.
Такі гадки насуває образ представляючий ту
сцену, як лорд Русель пращає ся перед стра-
ченєм зі своєю женою. Лорд Русель, син гра-

ну школу в заміну за те, що угорські правительства стало забороняти всякі румунські народні організації. І в тім напрямі можуть Румуни похвалити ся незвичайними здобутками, а доказом сего послідні вибори, при яких мимо всіх насильств зі сторони правительства віддано далеко більше число голосів, чим при попередніх виборах. Задачію політичної діяльності Румунів в соїм було пиятувати сю політику, яка старав ся вмовити в цілий світ, що Угорщина не є многоязичною державою з мадярекою меншатию, але є одноцільною народною державою. І се удало ся Румунам перевести.

Отже, казав др. Мігалі, не може бути мови про розбите румунської активної політики, бо її сила лежить не в ласці угорських правительств, яка про число кожодчасових мандатів рішає при помочи адміністративного насильства, але в румунським народі, який стоїть вірно сторони своїх представників. Що до мнимої незгідливости в часі конференції, відбутої після виборів, то насупереч „N. fr. Presse“ стверджує др. Мігалі, що всі ухвали запали там одностайно, між иншими й ухвала що до автономії Семигорода. На питанні дописувателя „Reichspost“ про те, що є між Румунами умірковане сторонництво, заявив др. Мігалі, що властиво не може бути мови про таке сторонництво, бо угорське правительство не зносить ані народного, ані уміркованого румунського сторонництва; оно подало би Румунам руку лише під умовою, що они не творили би ніякого власного сторонництва, а вступили би до котрогось з угорських, резигнувши з власних інтересів.

Що до сего, немов би румунське духовенство належало до уміркованого напрямку, то є се певний погляд. Маса духовенства показала в часі виборчого руху достойне подиву становище в обороні народних прав. Румунський парід в Угорщині має надію на луч-

шу будучинну, бо нікому не удало ся ще знищити силу, яку посідає міліоновий нарід, а іменно сего, що з него витворює нарід, то є мови, релігії і культури. Тися заповідає, що буде вести против Румунів нищительну війну. Румуни волять мир, але честний. Перед 30 роками грозив отець Тися, що знищить Румунів зовсім, а тимчасом они нині ще сильніші, як тоді. Се повинен собі Тися затаїти.

Босанський соїм приступив вчера до генеральної дискусії над краєвим бюджетом на р. 1910. По генеральнім рефераті забрав голос цивільний помічник шефа правительства бар. Бенко і заявив, що коли босансько-герцеговинське правительство доси програми не виявило, то даятого позаяк та програма звістна вже з бесіди спільного міністра скарбу в делегаціях. Стремленем адміністрації єсть розвиток засад автономії. Бар. Бенко обговорює подрібно бюджет, остерігаючи перед поспіхом і вказуючи, що санації фінансів не досягне ся зчеркуванєм видатків, лише випаденем нових жерел доходу. Правительству як і соїмови присьвічує одна ціль: поступ і добро населення. Бесідник заповідає ряд пропозицій, між иншими зміну закона карного і ряд господарських пропозицій. Висказує надію, що при помочи соїму адміністрація буде зреформована в новітнім дусі. Подає до відомости, що міністерство поручило уваглядити резолюцію соїму в справі курсу для аналіфатів. Просить, аби бюджет прийнято за підставу до подрібної дискусії. П. Смирнич, Хорват, поборює правнодержавні претенсії Мадярів до Хорватії і Боснії. В бюджеті бачить великий розлад. — По кількох промовах засіданє відложено до нині.

Н О В И Н К И.

Львів, дня 19-го липня 1910.

— **Перенесеня.** П. Намістник переніє секретаря повітового Ів. Пекаржа з Ярослава до Львова, а канцеляриста Намістництва Вікт. Таду ві Львова до Ярослава.

— **Є. Е. п. Президент** вишого суду краєвого др. Алекс. Тхоржевський виїхав зі Львова на тринадцидневу відпустку.

— **Нові поштові марки.** Для поширення 80 роковин уродин Є. В. Цісаря поштова управа буде з днем 18 серпня видавати змінені поштові марки. Іменно обрамованє буде побільшене з гори і долом. По середині горішнього берега буде зазначена дата 1830 з долу дата 1910. Також в чотирох рогах орнамент буде відповідно змінений. Марок тих можна буде уживати до франкування поштових посилок лише до кінця 1910 р.

— **По кровавих подіях на університеті.** Оногоді відставлено до слідчої вязниці студента Романа Леонтовича, який від 1 с. м. перебував в шпиталі в постріловою раною в коліні. Леонтович мав був при собі легітимацию студ. Величковського і звідти пішло, що спершу мали его за Величковського, а часомийи наводили навіть се назвиско межі раненими студентами а потім переміяли его на властиве.

— **Великі маневри кавалерії в Галичині.** Zeit доносить, що при сегорічних великих маневрах кавалерії в Галичині буде сконцентровано 12 полків. Возьме в них участь багато генералів і вищих штабових офіцерів, що не влягнені до цісарських маневрів, котрі будуть ведені зовсім окремо.

— **Дрібні вісти.** У Львові при уз. Городецькій постріляв ся передвчєра 35-літній фризер з Черновців, Йос. С. Раненого відвезено до шпиталю. Причиною наміреного самоубийства мала бути нещасна любов. — В часі бурі в суботу ударив грім в лісі коло Бялої в дві дівчата збираючи ягоди і убив їх на місці. — На покладі англійського кружляка „Сетліг“ в часі морських вправ в стріляно експлуодувала бомба і одного вояка убила, а чотирох тяжко покалічила. — Величезна хма-

фа Бетфорда, був противником королівської родини Стюартів і виступав против них з парламента. Та не лиш він один, але були ще й инші, котрі не хотіли допустити до того, щоби на англійсьім престолі засів князь Норку, північний Яков II. Ся борба межі одною частию парламенту а кандидатами до корони довела до заговору, знаного в англійській історії під іменем заговору в Рай-гауз (Rye-house Conspiracy). Заговор той мав на цілі убити в домі Рай-гауз, що стояв при гостинниці недалеко від Лондона короля Кароля II. і наслідника престолоа пізнішого короля Якова II. Заговор той викрито і тоді убито не лиш дійтних заговорників, але також при тій нагоді і зовсім невинних людей, але небезпечних провідирів парламентарної противної Яковови, отже згаданого Русселя, Сіднея і Ессекса. Стало ся то дня 21 липня 1683 р.

Коли так докладно розглянемо ся по вест-мінстерській палаті і нагадаємо собі давню бувальщину та події звязані тісно з сим оєдком верхньої власти народу, опусекаємо его з чувством не конче повного вдоволення. Мимоволі насуває ся на гадку питанє: Що се за прокляте людського роду, що его змагає до найбільшого добра не можуть обійти ся без найбільшого звірства? Що се такого, що деякі люди готові стати навіть убийниками, щоби лиш засісти на троні і вложити корону на голову і чому найвищі володітелі готові радше наложити головою, як зречи ся всякого верховодства, хоч видять, що не в силі удержати ся проти волі других верховодів? А може се лиш переходовий стан до кьшєв ліпшого, розумнішого і благороднішого устрою і ладу суспільного.

11.

Наслідний прохід по Лондоні.

О такім місті як Лондон треба би писати цілі книги і ще не описав би его докладно. Впрочім кождий, хто приїжджає до великого міста і хоче з ним заізнати ся, не потребує зараз вглядати аж в найбільші его тайни; для звичайного туриста вистає, коли придивить ся лиш зверху. Коли же хтось побув довше у великім місті і бодай трохи старав ся ближше і глубше его розізнати, зробить добре, коли перед відїздом ще раз розгляне ся по нїм, а тоді не лиш ліпше остане ся ему цілість міста в памяті, але може ще п не одно добачити, що доси не впадо ему в очи або чого оглянути не мав нагоду. Отже заким пхкнємо найбільше місто на світі, придивім ся ему ще раз побігом зверху.

Звичайно старас ся турист в Лондоні знайти собі помешканє близько британського музею, щоби там заспокоїти свою цікавість. Але сей музей вже не той що був давніше бо всі збірки творів природи перенесено звіден до музею в Кенсінгтон. Британський музей став тепер переважно археологічний. В однім коритарі зараз на ліво висять римські мозаїки, викопані в самій середині Сіті, котрі доказують, що Лондон був вже за римських часів цивілізованим містом. І дійтньо, 8 стін під теперішнюю улицю Чісайд (Cheapside) в самій середині Сіті знаходять ся ще тепер староримський брук. На однім поверсі можна знов побачити дуже красиве бронзове погрудє цісаря Гадріяна, яке знайдено в Тамізі. Недалеко від сего місця, де стоїть згаданє погрудє, єсть вхід до скарбниці музею, в котрій містять ся великі золоті дорогоцінності і камені; туристи легко їх поминують, а то може найзамітніші збірки з цілого музею.

Коли хто надивив ся на старпности в британсьім музею, а хоче побачити новочасне житє купецке, то нехай їде до Сіті омнїбуєом, але нехай не їде до середини, лиш на гору на омнїбує, бо тоді буде мїг не одно добачити. На право від улиці Гольбора остала ся група старосьвітєких лондонських домів підчас коли довкола них вже самі модні. Віддукт Гольборн переходить через давний потік Фліт, лиш там, де був той потік, видно тепер під віддуктом вибруковану улицю.

Сіті єсть, як звістно, оєдком великої торговлі і тут знаходять ся майже виключно лиш самі магазини і контори але єсть також і еклєзи і реставрації. Зараз коло почти єсть славна торговля делікатєсєв і риб. Тут можна собі самому набирати кавяр на булку або укроїти куснєк тосєєв і їсти та самому налити собі пива а касєрови каже ся відтак, що спожило єя і він — вірить. Тут єсть також реставрація Крос бі Галь, про котру Шекспір згадує в Ришарді III три рази. Тут, де тепер великі урядники з Сіті обїдають, шють каву та грають в доміно предложили були свого часу горожани Лондону князєви Глоєстер королівську корону. Зараз коло Кросбі Галь в Ст. Гелєн мешкав від 1598 Шекспір. Коли піти від Кросбі Галь дальше на північ улицю Бішонгет, то можна побачити винний шпек з написєю „Dirty Dick“ (Дирті Дік — замашений Дік або Ришард). Той замашений Ришард то був якийсь дивак, котрий жив тут в порі на самоті. Тепер єсть замість тої пори пивниця, украшена засушєними здохлими котами та всілякими старими зарикавілими річами, в котрій продають вино і там можна дістати навіть знаменитого старого вина портового.

(Конець буде).

Телефон 452.

Телефон 452.

Містове бюро
" **Ц. К. ЗЕЛІЗНИЦЬ ДЕРЖАВ.**
у Львові пасаж Гавсман ч. 9

В И Д А Є

Білет складані комбіновано - окружні до всіх і зі всіх значніших місцевостей Європи важні 60, 90 і 120 днів.

Білет складані в однім напрямі на німецьких залізницях, важні 45 днів.

Білет картопові, звичайні, до всіх станцій в краю і за границею.

Асигнати

на місця в спальних вагонах.

Продаж всяких розкладів їзди і провідників.

Замовлені білети на провінцію висилають ся за поштовою післяплатою або за посередництвом дотичної залізничної станції.

При замовленю складаного білету треба надіслати 5 корон задатку і подати день, від котрого білет має бути важним.

Телеграфічна адреса: Stadtbureau, Львів.